

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. VIII. Iudicium de tabernis ciuicis, quas alicubi nominant Bibitorias
Officinas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Non toleranda remulencia.

Tolerandum, aiunt, hoc vitium; nimis est inueteratum, nimis vulgare. Quid? tolerandumne? Et ita tolerandum, ut propria tandem vineta cædat, atq; ipsam Rempub. sceleribus impleat? Ego verò nescio, ut candidè fatear, quod sentio, quid hic Deo responsuri sint ij, quorum curæ, boni communis ratio, est commissa.

Stabler. orat. cæcher. b. de 7. pecc. capital.

Age verò, si seueritatem huic vitio non placet adhibere, saltem aliquid facitote, ne ita continuè à quibusdam exerceatur. Quid enim minori labore pretari possit, quàm quod à doctissimo quodam viro suadetur? Si ut in Hispania propter heresin supplicio affecti, ita apud nos, qui ex Ebrietate, aut repentina, aut violenta aut fortuita morte, saltem infra vnum annum, aut alterum sublati sunt, in Catalogum redigerentur, & cuiuslibet celebrioris ciuitatis Magistratu, & publicè depicti conspicerentur, esset contra Ebrietatem præclarum remedium. Cui consilio & ego manus porrexerim lubens, quando aliud impetrari non potest.

CAPVT VIII.

Iudicium de tabernis ciuicis, quas alicubi nominant bibitorias.

Diuersoria itinerantibus necessaria.

AD vsum humanæ vitæ opus esse tabernis, nemo non videt, nemo negat; nam ut peregrè abeuntium commoditati consuleretur, statuta certæ quædam à maiorib; diuersoria, vbi impensa sua, cibo potuq; affatim quisq; refecti, debilitatas itinerum molestias, recolligerent vires, atq; corporis facultates. Hæc nos viatorum diuertacula, nullo modo carpiamus, imò, ut Reipublicæ utilia, ac pernecessaria commin-

endamus, ac suademus insuper, vt ciuitatum, op-
porum, ac paganorum praefecti, eam vnicè curam
gerant, vt omnibus, quæ ad victum necessaria sunt, a-
bundè instructa, pro itinerantium libitu, cibum po-
nuunt, iusto precio liberaliter exhibeant.

Tabernas illas vinarias petimus, quæ in vrbibus
ac ciuitatibus primùm erant, ad externorū transe-
untū vsum destinatæ; sed vt omnia temporis fluxu
in peius abeunt, ita & hæ tabernæ, ab incolis magno
concurſu frequentari cœptæ, in variorum officinas
flagitiorum degenerarunt, apertissima maligni Dæ-
monis fraude. Sicut enim auceps auicularū ingen-
tem numerum in vnum pellicere, atq; congregare
locum satagit, vt eas facilius reti implicatas capiat:
sic ille, quàm plurimos in vinarias popinas allicit, vt
inectis tentationum laqueis, eos ad peccandum fa-
cilis pertrahat. nec vano labore, aut irrita impen-
sa. Credibile est, ab huiusmodi Symposiis, è centum
paucos euasisse, qui cum Psalmista verè gloriari po-
tuerint, *Laqueus contritus est, & nos liberati sumus.* *Psalm. 123.*
Hic potus excessu mergitur: ille obscenis verbis,
aut turpibus cantilenis, aut lasciuis gestibus atque
aspectibus, ad libidines inflammatur; hic alea-
rum lusu sua prodigit: ille turpiter scurris ac ga-
neonibus effusè donat; alius ira excandescit, rixas
ciat, blasphemias & conuicia iacit, verberat, mor-
det, vulnerat, occidit, proximi si non vitam, sal-
tem famam linguæ gladio. vt hæc conuenticula, non
immeritò *Dæmonis* quasi *decipulas* ac *nassas* vocare
possis. Imò & verè: hoc Domini per Prophe-
tam est verbum. *Quia inuenti sunt in populo meo*
Impij, insidiantes quasi aucupes, laqueos ponentes &
pedicas, ad capiendos viros. *Sicut decipula plena*
au-

*Taberna-
rum vsum
in ciuita-
tibus.*

Simile.

*Psalm. 123.
In taber-
na fieri
consuetu.*

Hierem. 3.

auibus: sic domus eorum plene dolo. Et mihi quidem hac in re Dæmon simiam Dei videtur agere velle. Cultum suum ac latriam, Deus, in ædibus ad hoc fabricatis, exigit; Dæmon consimili ratione, id, quo maximè delectatur, & quo præcipuè homines ipsius obsequiis deuincti, miseram peccati seruitutem profitentur, in tabernis huiusmodi vinariis, pro libitu assequitur.

Hæc & antiquos Romanos, gentilitatis superstitionibus licet intricatos, non obscure deprehendisse vel indè clarum est, quod vt Alexander ab Alexandro refert, creatis ædilibus voluerint vt populus omnes illic tollerentur, quod eæ magnum detrimentum Reipublicæ progignerent. Testatur quoq; Xiphilinus Claudium Imperatorem, omnes delicias quæ fuerant Caij Caligulæ temporibus introductæ, sustulisse, quin etiam cauponarias officinas, vbi confluere solebant, ad luxum iam assuefacti ciues, euertisse, quod omnis nequitia lustra, Tabernas esse dicitur. Cuius si vestigijs, nostrarum quoq; Rerum publicarum administratores ac Duces insisterent, latissimè vaganti, commune bonum, exitio, liberatum essent.

Lib. 4. Genial. dier. cap. 3. In vita Claudij Imper.

Oblocutio remulencorum ciuium, eiusque repulsa.

Atqui nimium morosè nobiscum ages, inquit vini depopulatores, si omnes quoq; tabernas ciuicas exterminare velis, vbi hebdomatim conueniunt & honoratiores aliqui è toto numero, mutua inuicem conferunt colloquia, ac potantes, laxant à curis parumper animum. Id à nostris dimanasse maioribus accepimus, qui si mali quippiam hinc imminere posse Rebus publicis animaduertissent, haud dubiè tantam malorum ansam, ad posteritatem non transmississent.

Non improbantur

Contrà sic me tueor, Eas non improbârim, dummodò

modo absit abusus, non nimium crebra sint illa cō-
 tenticula, absit luxus omnis, & alearum nimia licē-
 tia: procul sint blasphemix omnes, & rixæ, & quid-
 quid honestatis pulchritudini atq; dignitati aduer-
 satur; tūm, ne festorum dierum sancta solennitas,
 nunquam violetur: quæ si adsint cōditiones, permit-
 tendum haud dubiè, vt interdum ciues conueniant,
 mutuoque congressu, mutuam vitæ societatem &
 concordiam nutriant, atq; stabiliant.

omniud
 tabernæ
 Ciuicæ.

CAPVT IX.

De abusu, tot poculorum aureorum atque argen-
 teorum, tam diuersis, ac portentosis formis.

Placit illud Alexis Græci Comici:

Ἐγω γε τῶ τὰ δ' εὐοῦτ' ἔχαρ' ἐρῶ:
 τὰ πρὸς πῆλ' ἄμισθῶ. τοῖς ὑπὲρ βάλλασι γὰρ
 τὲς ψιῖ ἐμῶν ἔνεσι, πολυτέλεια δὲ.

Habere cupio vita quibus ipsa indiget:
 Odi superuacua. Voluptatis etenim
 Nihil his inest, sed sola sumptuositas.

Ex Heinri-
 co Stepha-
 in sentent.
 comic. Græ-
 corum.

Quod sanè spectauit olim antiquitas, simplicissi-

Quæ et
 qualia in
 usu anti-
 quitus po-
 cula.

nis aut figulino, aut tornatili opere, è cornu lignovè
 fabrefactis bibens poculis, quibus deindè vitrea
 successère ac Murrhina, paruo sumptu, nullo luxu:
 De utroq; genere liquet è scriptoribus. Et in primis
 Plinius. Maior pars hominum, inquit, terrenis utitur
 vasis. Et alibi huius generis laudat Samia & Aretina.

Lib. 33. c. 19

Cui & Aufon. de Agatocle, Siciliæ Rege suffragatur.

Lib. 35. c. 10

Fama est fictilibus cœnasse Agathoclea Regem,
 Atq; ab acum Samio sæpè onerasse luto.

Et Martialis in Apophoretis:

Aretina nimis ne spernas vasa monemus:
 Lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.

§

Cele-